

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

שמיני

על מי מוטלת האחריות להביא את משיח צדקנו

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים לבריאה

ה' תהא שנת פלאות בכל

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו ומיד ממש

*

לזכות

הת' מנחם מענדל שי'

לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט, ביום ז"ך אדר
ולזכות

אחיותיו החיילות ב"צבאות השם"

נשמה ברכה, על' בלא ואמונה ליבא תחינה

ואחיהם החייל ב"צבאות השם"

נתנאל שלמה ישעי' יונה שיחי'

ולזכות הוריהם

הו"ח ר' יהונתן חיים וזוגתו מרת שרה רחל שיחיו נסים

*

נדפס ע"י זקניהם

הו"ח ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

* * *

לזכות

החייל ב"צבאות השם" שניאור זלמן שי'

לרגל יום ההולדת שלו השביעי לאויש"ט, ביום ז"ך אדר

ולזכות אחיו ואחיותיו חיילי "צבאות השם" שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הו"ח ר' צבי וזוגתו מרת בלומא שיחיו סאנדבערג

*

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים טל': (718) 753-6844

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתנו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר ה'תנש"א

– תרגום מאידית –

בשנה זו (בשבתות שבין פסח ועצרת), החל מ„משה קיבל תורה מסיני כו”י”.

(ב) השבת האחרונה של חודש ניסן שנה זו (שנת אראנו נפלאות), ויתירה מזה – הסיום של חודש ניסן (ה„הכל הולך אחר החיתום”¹⁰), כיון ששבת זו היא ערב ראש חודש אייר, „מחר חודש”.

(ג) הסיום של השבוע השלם השני דספירת העומר („ארבעה עשר יום שהם שני שבועות לעומר”), כהמעלה דקביעות שנה זו, שספירת העומר מתחילה „ממחרת השבת”¹² כפשוטו (כיון שהיום הראשון של פסח חל בשבת), שזה פועל עילוי בהענין והתמימות דספירת העומר – כדאיתא במדרש¹³: „שבע שבתות תמימות תהיינה”¹², אימתי הן תמימות. . . כשיבוא פסח בשבת ויתחילו לספור במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות”.

העומר („לקרות”). ועוד. וכ”ה הלשון („לומר”) בטוא”ח סרצ”ב (בנוגע לאמירת פרק”א בכל שבת). (7) ראה ספר הפרדס לרש”י (בפירוש התפלות). סידור רע”ג (בנוגע לכל שבת). (8) אבודרהם וסידור אדה”ו שם. ועוד – נסמן בספר „בין פסח לשבועות” פרק ה סכ”ח סק”ב (ע’ קנט). – „ויש נוהגין כך כל שבתות הקיץ” – סידור אדה”ו שם. ועוד – נסמן בספר הגיל שם סק”א (ס”ע קנה).

(9) אבות פ”א מ”א.

(10) ברכות יב, א.

(11) שמונה מובן, דיום המחרת (א’ דר”ח), עם היותו נמנה ליום ה’ל’ חודש ניסן (ראה שו”ע אה”ע סקכו”ו ס”ו) – שייך (גם) לחודש אייר.

(12) אמור כג, טו.

(13) פסדר”כ פ”ח. פס”ר פ”ח. קה”ר פ”א, ג. ראב”ן ספ”ו. ראב”ה פסחים סתקכו”ו. רוקח סרצ”ה (הובא במ”כ לקה”ר שם). – וראה בארוכה לקו”ש ח”ב ע’ 96 ואילך. ח”ב ע’ 145. שיתת אחש”פ סה”ש תנש”א ח”ב ע’ 447 (לעיל ע’ 66) ואילך.

א. השבת סיימו בפעם השמינית לקרוא את פרשת שמיני השנה – כפי שהודגש כבר כמ”פ בשבועות האחרונים, שהשנה קוראים את פרשת שמיני („ויהי ביום השמיני”) שמונה פעמים, שבוה יש מעלה – כפתגם הידוע: שמיני שמונה שמינה – שנה שקוראים בה (פרשת) שמיני, שמונה – פעמים, תהי’ שמינה, שנה „שמינה” מלאה בגשמיות וברוחניות.

שזה מתאים עם כללות מעלת שנה זו – שבנ”י נתנו לה את הסימן והשם „הי” תהא שנת נפלאות אראנו” – שנה שמתחדת בזה שהיא „שמינה” ומלאה בנסים ונפלאות מהקב”ה שמתרחשים לעיני כולם, (גם) כהכנה לנסים ונפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה שבאה תיכף ומיד ממש, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”³ – כמדובר ומודגש פעמים רבות במשך השנה, ובפרט בחודש ניסן, מלשון נס’ ונסים נסים⁵.

נוסף על כך שבת זו היא גם:

(א) השבת הראשונה אחרי פסח, שמתחילים לומר וללמודי פרקי אבות

(1) במנחת שבת הגדול, בשני וחמישי בשבוע שלפני חג הפסח, במנחת שבת דיום ראשון דחג הפסח, ובמנחת שבת דאחרון של פסח, ובשני וחמישי שלאחרי הפסח, ובשבת זו.

(2) ראה גם לקו”ש ח”ו ע’ 297. ספר השיחות תשמ”ח ח”ב ע’ 395. ע’ 413 ואילך.

(3) מיכה ז, טו.

(4) ראה מדרש לקח טוב ע”פ בא יב, ב: ניסן שבו נעשו נסים לישראל. וראה ברכות נו, א ובפרש”י שם.

(5) ברכות נו, רע”א ובפרש”י וחדא”ג מהרש”א שם.

(6) כמ”ש אדה”ו בסידורו (במקומו), נוהגין לומר פרקי אבות. ועד”ו הוא באבודרהם סוף סדר ימי

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ”ק אד”ש מה”מ מהשנים תנש”א-תשנ”ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ”ק אד”ש מה”מ (החל משנת תשמ”ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה”.

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב”ד ב’.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ”ק אד”ש מה”מ היו”ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות”.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ”ק אד”ש מה”מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב”ד ב’.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא”ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את”ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ”ק אד”ש מה”מ, בהוצאת קה”ת (תשנ”ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה”, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו”ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה”, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל”

ושיחת ש”פ שופטים ה’תנש”א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע”י הרה”ת ר’ יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שב(שנה בה), „שמיני שמונה“ (קוראים שמיני שמונה פעמים) ישנו חידוש לגבי שאר השנים (לא רק תוספת הדגשה) – (שדוקא שנה זו תהי' „שמינה“¹⁹).

ג. ויש לומר הביאור בזה:

תוכנו דהעילוי המיוחד של „ויהי ביום השמיני“ (יום „שמיני למילואים“²⁰), הוא בכך שביום זה התחילה השראת השכינה במשכן – „היום ה' נראה אליכם, להשרות שכינתו במעשה ידיכם“²¹, עד ש„וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם“²².

והכח ע"ז בא (גם) עי"ז שהי' זה ביום השמיני²³:

עניני העולם (גם שלימות העולם) סדורים במספר שבע. העולם נברא בשבעת ימי בראשית (ששת ימי הבריאה, ושבת שהביאה מנוחה לעולם²⁴, שלימות הבריאה) – שבעת ימי ההיקף, שבהם נסדר זמן העולם וכללות סדר השתלשלות

19) אלא שענין זה נמשך (לא רק בחדשי שנה זו, עד פ' שמיני דשנה הבאה, אלא) גם בשנים שלאח"ו, עד לפעם הבאה שתבוא קביעות שקורין שמיני שמונה (ואז, תהי' ההמשכה באופן נעלה עוד יותר כו'). וע"ד המבואר בלקו"ת (ברכה צח, ב) ש„מכל רגל ויו"ט הי' נמשך . . . עד הרגל הבא לאחרי“.

20) פרש"י ריש פרשתנו.

21) פרשתנו ט, ד ובפרש"י.

22) שם, כד.

23) בהבא להלן ראה כלי יקר ריש פרשתנו. שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט – הובאו ונתבארו בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח (ע' רסט ואילך). תש"ד (ע' 191 ואילך). תש"ה (ע' 167 ואילך). ועוד. וראה גם לקו"ש ח"ז ע' 93 ואילך. מכתב י"א ניסן ש.ז. (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 893). ועוד.

24) כמארז"ל „מה הי' העולם חסר מנוחה באת שבת באת מנוחה“ (פרש"י בראשית ב, ב. פרש"י מגילה ט, א „ד"ה ויכל). וראה ב"ר פ"י, ט ובמ"כ (שם).

„שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת“¹⁴.

וכיון שבקביעות שנה זו באים יחד כל ענינים אלו בשבת זו – (א) קריאת שמיני בפעם השמינית, (ב) מחר חודש, (ג) סיום שבוע השני דספירת העומר, (ד) התחלת אמירת ולימוד פרקי אבות – צריך לומר (כיון שהכל הוא בהשגחה פרטית¹⁵) שיש ביניהם שייכות, ועוד ועיקר – שייכות עם הענין ד„אראנו נפלאות“. וכדלקמן.

ב. העילוי ד„שמיני שמונה שמינה“ – דורש הסברה:

„שמיני“ הוא (גם) מלשון שומן (כידוע הפירושו¹⁶ ב„ביום השמיני עצרת“¹⁷). ובהיותה פרשה בתורה, שממנה נמשכת הוראה ונתינת כח על כל השנה, מובן שמקריאת פ' שמיני (אפילו פעם אחת) נמשך „שמינה“ (שומן) על כל השנה.

נשאלת השאלה: מכיון ש„שמיני“ עצמו ענינו שומן – איזה חידוש עיקרי נוסף בזה ע"י מספר הקריאות, שקוראים (אותה) פרשה ואתו ענין דשמיני שמונה פעמים¹⁸, שדוקא אז אומרים שתהי' שנה „שמינה“!?

קריאת שמיני שמונה פעמים אכן מוסיפה הדגשה בענין של „שמונה“ (שמינה), אבל מלשון הפתגם משמע,

14) פרש"י ד"ה חמשים יום – מנחות סה, ריש ע"ב.

15) כש"ט הוספות סק"ט ואילך. וש"נ.

16) לקו"א להה"מ ס"י רס (סח, סע"ב). או"ת להה"מ צה, ב. אוה"ת שמע"צ ע' איתתיו. סה"מ תרצ"ו ע' 41. וש"נ.

17) פינחס כט, לה.

18) היינו: באם היו קורין פרשה אחרת ח' פעמים – הי' בזה החידוש של שמונה (שומן), אבל בפ' שמיני הרי הענין דשומן הוא התוכן של פרשה זו (שמיני) עצמה.

לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל
נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה
וזוגתו מרת טשאנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל
נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' שמואל זוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

* * *

לעילוי נשמת

ר' גדלי' חנוך ב"ר פינחס ע"ה סניידער
נפטר ביום כ"ד אדר שני ה'תשל"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת חנה בת רייזל תח' סניידער
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י חתנם ובתם

הו"ח ר' שמואל זוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

(שבעת ימי הבנין, שבע מדות), כיון שמספר שבע מורה על האור האלקי שמתלבש בבריאה; „שמיני” מורה על האור האלקי שלמעלה מהתלבשות בעולם, בחי' שומר את ההיקף שלמעלה מסדר השתלשלות.

ולכן „ביום השמיני” היתה השראת השכינה במשכן; אף שגם לפני זה היו ריבוי פרטי עבודות בשבעת ימי המילואים, הרי זה עדיין חי' קשור עם גילוי אלקות שהוא בערך להבריאה, לא חי' בזה הענין לפעול את ה„ושכנתי בתוכם”²⁵, גילוי השכינה במשכן; דוקא ביום השמיני (ש„מספר זה מיוחד אליו ית'”²⁶) נפעל גילוי האלקות שלמעלה מהבריאה בהמשכן - „היום ה' נראה אליכם, להשרות שכנתו במעשה ידיכם”.

וזהו גם השייכות ד„שמיני” עם „שמינה” (שמיני מלשון שומן) - כי ההמשכה באופן ד„שומן” - יותר מע"ד הרגיל מצד גדרי העולם - באה דוקא משמיני, שלמעלה מסדר השתלשלות.

ד. תכלית הכוונה היא, שגם האור שלמעלה מהשתלשלות („שמיני”) לא ישאר בהבדלה מהעולם, אלא שיומשך בגילוי בעולם, באופן שהעולם, מצד גדריו, יקלוט את הגילוי.

זאת אומרת, שיהי' החיבור דשני הענינים: הגילוי שלמעלה ממדידה והגבלה, שבזה ישנה המעלה שהוא למעלה מהגבלות העולם - במדידה והגבלה, שבזה ישנה המעלה שהמקבל נעשה כלי לזה לקבל ולקלוט את הגילוי בפנימיות; נעשה החיבור דבלי גבול וגבול.

(25) תרומה כה, ח.

(26) כלי יקר שם.

[ותירה מזו: סדר העבודה בזה הוא מלמטה למעלה, שמהמדידה והגבלה העולם, מגיעים גם לקליטת) האור שלמעלה מגדרי העולם, כדלקמן ס"ו].

וזהו תוכן החידוש דגילוי האלקות במשכן ומקדש [ובתכלית השלימות - כפי שיהי' בבית המקדש השלישי] - כפי שנפעל „ביום השמיני” - „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”²⁵, השראת גילוי השכינה, שלמעלה מגדרי העולם („לי”), במשכן הגשמי, ב„מעשה ידיכם” ומהמשכן ה"ז נמשך בכל העולם (ממנו אורה יוצאה לכל העולם)²⁷.

וכפי שהי' בגלוי בארון (שהוא „עיקר החפץ במשכן”²⁸) - ש„מקום ארון אינו מן המדה”²⁹; אע"פ שהארון (שבו היו מונחים שני לוחות הברית, הכוללים כל התורה כולה)³⁰, שאורייתא וקוב"ה כולא חד³¹) הוא למעלה ממדידה והגבלה, „אינו מן המדה”, חי' למקום הארון מדה מסוימת („אמתים וחצי ארכו גו"ג”³²), והמקום חי' „אינו מן המדה” - המעלה דבלי גבול ביחד עם המעלה דגבול (שיכול להתקבל בגדרי התחתון).

ועד"ז הרי זה מתבטא בעבודתו של יהודי: בכללות ישנם שני אופני וסדרי עבודה - עבודה בצמצום ובמדידה והגבלה (דקדושה), ועבודה שלמעלה ממדידה והגבלה. ויש בזה מה שאין בזה:

(27) ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה. וראה גם רש"י כת"י מנחות פו, ב.

(28) רמב"ן ר"פ תרומה.

(29) יומא כא, א. וש"ג.

(30) ראה ירושלמי שקלים פ"ו ה"א. ועוד.

(31) תניא פ"ד ורפכ"ג בשם הוהר. וראה הנסמן במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רפה. וראה זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו (כא, ב). תכ"ב (סד, א). לקו"ת נצבים מו, ב. ועוד.

(32) תרומה כה, י.

ט. לקבל על עצמו זהירות נוספת או הידור נוסף בענין פרטי (לפי ערכו, כמוכנו), כמו בראש השנה.

י. לערוך התוועדות של שמחה עם בני ביתו, חבריו וידידיו - שבח והודי' להקביה (ובאם אפשר - לברך „שהחינו” על פרי חדש או בגד חדש), מתוך שמחה של תורה ושמחה של מצוה.

(5) ויש להתחיל בזה בהוספת שיעור בדא"ח - אגיק הגיל בי"ט.

(6) ידוע אשר מהנכון לקבל איזה זהירות נוספת בראש השנה, ויש ללמוד מזה ג"כ על ראש השנה הפרטי בזמן הפרטי דכל אחד, היינו יום ההולדת, שאז מתחלת שנה חדשה הפרטית (ראה לעיל ע' 400 הערה 33) - אגיק הגיל.

(7) שיחות: כ"ה אדר, אחרון של פסח (ועוד) ש. ז. (התשמ"ח) - לעיל (ח"א ע' 332). ע' 399.

שקדמו לו³⁴. שמונה פירושו שכל השמונה נמצאים יחד. ואדרבה: יום זה מעלה את כולם (לדרגא ד)שמונה, שכל הענינים (גם השבעה הראשונים) הם חלק מ"שמונה".

ועפ"ז יש לומר ש"שמיני" ו"שמונה" ביחד מרמזים גם על הכח לחבר את שני הענינים הנ"ל בגילוי אלקות במשכן – בלי גבול וגבול: בכדי שיהי' החיבור דגבול ובלוי גבול (עולם ולמעלה מעולם), צריכים להיות בבלי גבול (דרגא השמינית) עצמו שני הענינים. וזה החילוק בין "שמיני" ו"שמונה": "שמיני" הוא (בעיקר) הענין דבלי גבול³⁵, ו"שמונה" הוא כפי שבלי גבול כולל בעצמו את (המעלה ד)גבול (שבעה). "שמיני" קאי בעיקר על הגילוי שלמעלה מהשתלשלות (שומר את ההיקף), ו"שמונה" מדגיש איך שהגילוי (שלמעלה מהשתלשלות) כולל ונמשך גם בשבעת ימי הבנין דסדר השתלשלות, בכל פרט ופרט – א', ב', ג', ד', ה', ו', ז' ואח"כ ח' – כפי שכולם מתעלים ונעשים "שמונה".

וזהו החידוש דשנה זו שבה "שמיני שמונה" – ש"שמיני" נמצא (גם) באופן ד"שמונה", וקוראים "שמיני" שמונה פעמים: כאשר קוראים פ' שמיני רק פעם אחת (או אפילו שלש פעמים) וכיו"ב, ה"ז מורה בעיקר על הגילוי דשמיני שלמעלה מעולם (מחולק מהשבעה); אבל כאשר

העבודה במדידה והגבלה היא בערך לדרגת האדם, שיעשה כלי לקלוט אלקות בפנימיות מציאותו. והעבודה שלמעלה ממדידה והגבלה (בכל מאדך³³) היא כלי לקבל אלקות שלמעלה מהגבלת האדם ("מאד" האמיתי); והשלימות היא בחיבור שני הענינים בעבודת האדם: גם בעבודתו שלמעלה מהגבלה ישנה המעלה שזה נמשך בכלי ובפנימיות, וגם בעבודתו שבהגבלה ישנה המעלה ד"בכל מאדך".

ה. עפ"ז יובן העילוי ד"שמיני שמונה" (קריאת שמיני שמונה פעמים), שאז ה"ז "שמינה":

החילוק בין "שמיני" ו"שמונה" הוא: "שמיני" הוא מספר סידורי, שבא אמנם לאחר שבעה שקדמו לו, אבל זוהי מציאות נפרדת – שמינית, שהיא מובדלת בערך מהשבעה שקדמו לו, "שמיני" הוא לא ענין לעצמו לגמרי, אלא יש לו שייכות (ובא בהמשך) לשבעה (ויתירה מזו: שמיני שייך דוקא לאח"ז שישנם קודם לכן שבעה); אבל לאחר שבא בגילוי הענין (היום) השמיני, ה"ז (גם) מציאות נפרדת, שנבדלת מהשבעה. [וכפי שהוא בנדו"ד – ויהי ביום השמיני, יום השמיני למילואים, שבא לאחרי שבעת ימי המילואים, אבל זהו יום נפרד, שמיני, שמובדל ונעלה מהימים הקודמים – היום השמיני הוא היום שבו הי' חידוש הכי עיקרי – השראת השכינה במשכן].

"שמונה" – הוא מספר הכולל, כולל את כל השמונה יחדי, גם את השבעה

33) ואתחנן ו, ה. וראה תו"א מקץ לט, ג"ד. דרמ"צ קנב, ב. קמ, ב. קס, ב. סה"מ תר"ס ע' קה. וראה ספר הערכים חב"ד ערך אהבת ה' – בכל לבך, נפשך ומאדך ס"ד. ושיני.

34) ע"ד האופן דספירת העומר שהספירה היא לא במספר סידורי (יום שני, יום שלישי וכו'), אלא במספר הכולל (גם הימים שלפניו) – היום שני ימים, "שלושה ימים" וכו'. וראה תו"א מקץ לד, ב. סה"מ צ' להצ"צ כח, א.

35) אלא שב"שמיני" גופא נכללת גם השייכות לגבול, כי שמיני בא בהמשך להענינים של שביעי.

הוספה*

מנהגי יום הולדת**

- א. לעלות לתורה ביום השבת שלפני יום ההולדת, וכשיום ההולדת חל ביום הקריאה – גם ביום ההולדת עצמו.
- ב. להוסיף בנתינת הצדקה לפני תפלת שחרית ומנחה, וכשיום ההולדת חל בשבת או יו"ט – ליתן בערב שבת או יו"ט (ומה טוב – גם לאחריו).
- ג. להוסיף בתפלה – בכוונת התפלה, התבוננות בגדלות הא-ל וכו', וכן באמירת (ספר) תהלים (עכ"פ – ספר אחד).
- ד. ללמוד המזמור תהלים החדש שמתחיל לומר ביום ההולדת – בהתאם למספר שנותיו².
- ה. להוסיף שיעור נוסף בתורת הנגלה ובתורת החסידות – נוסף על השיעורים הקבועים, שלשת השיעורים בחומש תהלים ותניא השוים לכל נפש, ושיעור היומי ברמב"ם.
- ו. ללמוד מאמר ד"א³ בע"פ (כולו או חלקו), ולחזור אותו בחבורה (ברבים) ביום ההולדת עצמו, או בהזדמנות הקרובה, ובפרט ביום הש"ק שלאחריו (בזמן סעודה שלישית).
- ז. להוסיף בפעולה על הזולת – הפצת התורה והמעיינות חוצה, מתוך אהבת ישראל.
- ח. להתבודד ולהעלות זכרונותיו⁴ ולהתבונן בהם והצריכים תקון ותשובה ישוב ויתקנם, כלומר, להתבונן באופן הנהגתו בשנה שעברה, ולקבל החלטות טובות לשנה הבאה.

* בקשר לכ"ה אדר שני, יום הולדת הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע, בו הכריז כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אודות מבצע יום הולדת. המו"ל.

** המנהגים דלקמן (מלבד אלו שצוינו בפ"ע) – נלקטו מהיום יום"א ניסן. ספר המנהגים חב"ד ע' 81. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ו אגרות: א'תקמ"א. א'תקמ"ב. ח"ו: א'תקמ"ג. א'תקמ"ד. כ"ב. ביט. ביצו. בקטו. ב'קמ"ו. ב'ר"ח. ב'ר"ח. ועוד.

1) נוסף על המנהג, ללמוד בכל ר"ח . מהקאפיטל בתהלים שהוא מסומן במספר שנות חייו – פסוק אחד, ואם הוא מרובה בפסוקים אזי לומדים שנים או יותר, ואם הקאפיטל מחזיק פחות מ"ב פסוקים . אזי כופלים, באופן ש'עלה כמספר חדשי השנה' (אג"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה אשל"ט).

2) מ'יחידות' לחתני בר-מצוה – ראה לקו"ש ח"כ ע' 578. חכ"ז ע' 347. ועוד.

3) במקום שלכו חפץ, אבל, אדעתי דנפשי – אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ו ביצו (וראה הערה הבאה).

4) ראה אג"ק הנ"ל ב'רכו: לצייר במחשבתו אחת היחידות מה ששאל ומה שענו לו ואח"כ ללמוד מתורתו.

קוראים אותה שמונה פעמים, פעם אחת, פעם שני, פעם שלישית וכו' עד - פעם שמינית (בשבת זו), ושמונה כולל את כולם (גם את השבעה) - הרי אז מתגלה הגילוי ד, "שמיני" גם בכא"ו מהם - ובכולם - שבעה פרטים (דרגות) דהבריא, ואח"כ בתכלית השלימות - בפעם השמינית (שדוקא אז קוראים (גם) את כל הפרשה כולה), באופן שישנה השלימות ד, "שמיני" שמונה פעמים - המעלה ד, "שמיני" יחד עם המעלה ד, "שמונה", שכולל גם את השבעה³⁶.

ולכן נעשה ע"ז - "שמינה", שנה "שמינה": השלימות האמיתית דשומן ("פעטקייט") היא דוקא כאשר ישנו החיבור ד, "שמיני" ו, "שמונה", "שמיני" באופן ד, "שמונה", בלי גבול וגבול - המורה על כך שזה בא מהעצם (שלמעלה מבל"ג ומגבול), שזהו הענין דשומן (ושמן), התמצית³⁷ דכל הענינים, שחודר בכל הפרטים ופרטי פרטים - כידוע ששומן "מפפעע בכולו"³⁸.

1. ענין נוסף בזה:

האופן שבו מגיעים, באים לגילוי ד, "שמיני" (שלמעלה מהגבלת העולם) - הוא דוקא ע"י העבודה מלמטה למעלה במדידה והגבלה דעולם, בשבעה דרגות

א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, עד שמגיעים לשמונה [וכפי שהוא בפשטות - ששמונה בא דוקא ע"ז שלפניו ישנם שבעה]. והטעם לזה - כיון שדוקא ע"י העבודה במדידה והגבלה נעשים כלי לקלוט גילויים נעלים יותר, עד לגילוי דשמיני ושמונה. ומה מובן שהעבודה במדידה והגבלה קשורה (בפרשה) עם דרגא נעלית ביותר (למעלה משרש הבל"ג).

וע"ד "מקום ארון אינו מן המדה": ה, "אינו מן המדה" בא דוקא ע"ז שלארון היתה מדה³⁹. אילו לא ה' הארון במדה המסוימת שנתפרשה בתורה, לא היתה קדושת הארון בשלימות, שהיא כאשר ציווה ה' את משה.

דוגמא לדבר בקיום המצוות - במצות מעשר (ש, "מפריש אחד מעשרה מן הנשאר"⁴⁰): הדין במעשר הוא ש, "אין מעשרין באומד אלא במדה או במשקל או במנין"⁴¹ [לא כבתרומה, ש, "אין תרמין תרומה זו לא במדה ולא במשקל ולא במנין"⁴²]. אלא אומד ומפריש בדעתו כו"⁴³]. ויתירה מזה במעשר בהמה (ש, "מצות עשה להפריש אחד מעשרה כו"⁴⁴), שחלק מגוף פעולת המצוה הוא המנין: "מונין א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט', והיוצא עשירי... אומר הרי זה מעשר"⁴⁵,

(39) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 186.

(40) רמב"ם ריש ה' מעשר.

(41) רמב"ם שם פ"א הי"ד. ומקורו מאבות פ"א (הפרק דשבת זו) מט"ו: ואל תרבה לעשר אומדות (כמצויין בכס"מ לרמב"ם שם). - השקו"ט והדיעות בזה, ראה בארוכה תויו"ט לאבות שם.

(42) תרומות פ"א מ"ז.

(43) רמב"ם ה' תרומות פ"ג ה"ד. וראה גם ביצה יג, ריש ע"ב. וש"נ. ירושלמי תרומות שם ה"ד.

(44) רמב"ם ה' בכורות רפ"ו.

(45) משנה בכורות נח, ב - לדעת ת"ק. וכ"ה ההלכה - רמב"ם ה' בכורות רפ"ו.

ע"י השפעה על אחרים בזה], ובכללות העבודה הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה שמביאה במיוחד ל, "אתי מר" דא מלכא משיחא"¹³⁹.

וכל זה - מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה לגאולה¹⁴⁰ - "אחכה לו בכל יום שיבוא"¹⁴¹, כפי שאומרים בכל יום בתפלה: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", (ובימי החול) - "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". וכמדובר כמ"פ.

ויהי"ר שע"י כל ההחלטות הטובות דבנ"י בכל מקום שהם להוסיף בעבודתם, ועאכו"כ ע"י קיום ההחלטות בפועל - שזה יפעל כבר את פעולתו, ומיד, ויביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,

ועוד ועיקר - תיכף ומיד ממש.

(139*) אגה"ק הידועה דהבעש"ט - נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ.

(140) בל' חז"ל - "צפית לישועה" (שבת לא, סע"א). וראה רמב"ם ה' מלכים רפ"א: "כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו כו". וראה לקו"ש חלק ל' ע' 182*3 וש"נ.

(141) נוסח "אני מאמין". וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים - אלא זוהי העבודה דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה ד, "לשמש את קוני" (שלשמה "אני נבראתי"), ובודאי שיש לו כחות ע"ז (כיון ש, "איני מבקש כו' אלא לפי כחן" כנ"ל).

ובמה מתבטאת עבודה זו - הרי זה ג"כ בפשטות: בהוספה בתורה ובמצוות, בלימוד התורה - נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור,

כולל ובמיוחד בענין שהזמן גרמא - קיום המנהג (כמ"ש אדמו"ר הזקן בסידורו) לומר (וללמוד) פרקי אבות (לאחר תפלת מנחה¹³⁸) בשבתות בין פסח ועצרת, ובכל שבתות הקיץ¹³⁹.

ונוסף לכך שהוא עצמו מוסיף בזה - צריך להשפיע גם על אחרים שיוסיפו [ובפרט אם אצלו (המשפיע) בעצמו ה' חסר קודם בשלימות בקיום עבודתו, ה"ה צריך להוסיף בזה כפליים לתושי', כולל

(138) ולהעיר מהמנהג המפורסם ללמוד ולחזור חסידות לאחר תפלת מנחת שבת. אבל מובן, שזהו בהוספה על קיום דברי אדה"ז בסידורו בנוגע אמירת פרקי אבות בשבתות אלו.

(139) ראה לעיל הערה 6-8.

אבל באופן שלמעלה ממדידה והגבלה כיון שהיא באה מ,אני ה", שבהיותה בעולם ובגלות שבהם שייך מצב של חסרון ("יפקד מושבך") שצריך לרפואה - נעשה "אני ה' רופאך" באופן שמלכתחילה "לא אשים עליך" ^{131*} - החיבור דשתי המעלות: נפלאות בעולם דטבע ובנסים.

ובפרט ששבת זו היא גם בספירה ד,מלכות שבגבורה, גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני, שבה נפעלת השלימות ד,שמיני שמונה שמינה - הקשורה במיוחד עם משיח צדקנו - "כנור של ימות המשיח" הוא מ,שמונה נימין¹³², כיון שאז היה גילוי אלקות שלמעלה מהעולם, הגאולה מהמדידות וההגבלות דגדרי העולם, וביחד עם זה כפי שנמשכת בעולם ("שמיני שמונה").

עד שזה מביא מיד את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש - השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה ("עלי עשור" ¹³³), "כנור של עשרה נימין" ¹³² (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה - מצד זה שמיד בתחלת חודש אייר, בבי' אייר, חל יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש, וידוע הוראתו ונתינת כח שלו בענין "מלכתחילה אריבער" ¹³⁴ - שהוא דור הששי (מהבעש"ט), חזקה בכפליים, ומה מגיעים לדור השביעי, דור השמיני, עד לדורנו זה - דור התשיעי (ג' פעמים ג')

*131) שם. וראה צפע"נ לרמב"ם ה' תשובה פ"ב ה"ב (בסופו).

132) ערכין יג, ב. ושי"ג.

133) תהלים צב, ד.

134) אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תר"ו.

חזקה), שנעשה הכנה קרובה - בלי הפסק כלל - לעשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלמה.

יד. ובכל זה מקבל כאו"א תוספת כח מאתפשטותא דמשה¹³⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו [שהוא בית משולש: של מעשים טובים, תורה, ובעיקר - תפלה], כבכל הבתי כנסיות שבחו"ל של בני - בפעם השמינית את פ' שמיני, כך שנעשה "שמיני שמונה שמינה",

ומבית תפלה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפניה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים" ¹³⁶, ביחד עם "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו" ¹³⁷,

- וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) - ה"מקבץ נדחי ישראל" ממדינה ההיא בלי הגבלות (לא כפי שהי' קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם באים לארץ ישראל, ג"כ בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן שלפני זה, כידוע ומפורסם) - וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

טו. ובפשטות:

כאו"א מישראל, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום

135) זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א).

136) ישע"י נו, ז.

137) שם, ח.

וכמ"ש⁴⁶, "העשירי יהי' קדש לה".

ז.א. לגילוי ד,עשירי יהי' קדש", "קדש מלה בגרמי" ⁴⁷, שהוא בהבדלה ושלא בערך (גרמי) לכל הענינים - מגיעים דוקא ע"י מנין (עבודת) האדם⁴⁸, "מונין א' ב' . . ט".

וי"ל שעד"ז הוא גם בנוגע ל,ויהי ביום השמיני", שהגילוי דשמיני בא לאחרי שבעת ימי המילואים. וענין זה נמצא יותר בגלוי ובהדגשה בשנה זו שבה "שמיני שמונה", קוראים פ' שמיני שמונה פעמים, פעם אחר פעם עד (שסופרים) שמונה פעמים⁴⁹, שאז ישנו בפועל ובגילוי "שמיני שמונה".

ובאופן שישנה המעלה דקריאת פ' שמיני בכל השמונה פעמים - ובפרטיות: פעם הראשון - המעלה דפתיחת והתחלת הענין דקריאת, ויהי ביום השמיני" בשנה זו; פעם השני - המעלה דכפליים לתושי" ⁵⁰; פעם השלישי - מעלת החזקה⁵¹ [שהיא בהדגשה בכלל בשנה זו, כמדובר לעיל⁵²]; פעם הרביעי - כנגד ד' רגלי הכסא שלמעלה והשולחן, וד' רגלי המרכבה, שע"ז נעשה קיום חזק בעמידת

46) בחוקותי כו, לב.

47) זח"ג צד, ב. וראה סידור עם דא"ח ר, ג

ואילך. ועוד.

48) ראה לקו"ש ח"ז ע' 362 ואילך. ח"ז ע' 333. ושי"ג.

49) משא"כ בקריאת פ' שמיני עצמה (פעם אחת וכיו"ב) - אף שיום השמיני בא לאחרי ובהמשך העבודה שבעת ימי המילואים - עיקר ההדגשה היא על מעלת יום המיוחד דיום השמיני (ולא כ"כ ההמשך להשבעה שקדמו), כג' בפנים. 50) ל' הכתוב - איוב יא, ו. וראה שמו"ר רפמ"ו.

51) בתלת זימני הוי חזקה" (ב"מ קו, ריש ע"ב, ושי"ג).

52) ראה מכתב י"א ניסן ש.ז. (סה"ש תנש"א

ח"ב ע' 904). ועוד.

השולחן⁵³; פעם החמישי - כנגד בחי "החמישית לפרעה" ⁵⁴, ש"אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין" ⁵⁵; פעם השישי - [נוסף על החזקה (שלשה) בכפליים, גם - שלימות הבריאה (שנבראה בששת ימים); פעם השביעי - המעלה והשלימות ד,מנוחה" שמתוספת בשלימות העולם (ביום השביעי)⁵⁶], באופן שישנה השלימות דכל שבעת ימי בראשית (שבהם מסתדר סדר ההשתלשלות, כנ"ל ס"ג); עד לשלימות בפעם השמיני - שלמעלה מסדר השתלשלות, כנ"ל בארוכה.

ולהוסיף, ששמיני (בכללות) כולל גם תשיעי ועשירי⁵⁶; ולכן, משמיני באים מיד לאח"ז גם לתשיעי, ג' פעמים חזקה, ותשיעי נעשה הכנה הכי קרובה - תיכף ומיד בלי הפסק - להעשירי יהי' קדש [משא"כ הדרגות שלפנ"ז, מא' עד ח', אע"פ שמהם נעשה עשירי, מ"מ יש הפסק ביניהם], כולל השלימות דגאולה הקשורה עם עשירי (כדלקמן סעיף יא).

ז. הכח להמשיך את השכינה למטה "ביום השמיני" בא דוקא ע"י משה רבינו⁵⁷, ע"י תפלתו, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו⁵⁸, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה

53) ראה צפע"נ עה"ת ר"פ ויצא (ממו"נ ח"ב פ"י). וראה לקו"ש ח"ז ע' 202 ואילך. ח"ח ע' 322 ואילך. ועוד.

54) מקץ מז, כד.

55) זח"א ר, א.

56) כידוע שבינה כוללת הג"ר, קדש הקדשים (ראה הערה 36).

57) ולהעיר שמה - שהוריד השכינה למטה בארץ - הוא דור השביעי (שהש"ר רפ"ה), וכל השביעיין חביבין (כפי שמוסיף בהמשך ההילולא רד"ה באתי לגני הי"ת). וזהו ע"ד משנת"ל בפנים שגילוי בחי' שמיני הוא דוקא ע"י העבודה דשבעה.

58) תהלים צד"ק, יו.

ידיכם⁵⁹ - כיון שמושה, בהיות בו שני הענינים דבלי גבול וגבול⁶⁰, הוא הממוצע המחבר, "בין ה' וביניכם"⁶¹, שנותן כח להמשיך אלקות שלמעלה מעולם בעולם (כפי שהי' במשכן).

וכמודגש בהתחלת פרקי אבות (שמתחילים ללמוד בשבת פ' שמיני, כנ"ל ס"א) - "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו": משה הוא מקבל התורה מהקב"ה בעצמו ("ומסרה וכו'"), והמשנה ממיכה למנות את סדר המסורה דקבלת התורה מדור לדור⁶², ועל ידיו - מגיעה התורה לכאור"א מישאל ולכלל ישראל ("תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"⁶³);

וע"י תורה (שקיבל משה מסיני) - חכמתו ורצונו של הקב"ה⁶⁴, ואורייתא וקוב"ה כולא חד - ארון הברית עם השם - נעשית השראת השכינה (אלקות שלמעלה מהבריאה) במשכן; וע"י התורה - יש בכחו של יהודי להמשיך אלקות בעולם, עד גם אלקות שלמעלה מהבריאה.

וכחו של משה לכך בא מזה ש"משה קיבל תורה מסיני" (כידוע הדיוק⁶⁵ שנאמר "מסיני" ולא "מהקב"ה" וכו'⁶⁶) -

59 פרש"י פרשתנו ט, כג. וראה גם פרש"י פקודי לט, מג. פרש"י עה"פ תהלים שם. וראה תו"ש עה"פ פקודי שם (אות לד). וש"נ.

60 ראה שיחת ש"פ צו שבת הגדול (סה"ש תנשא ח"א ע' 399 (לעיל ע' 20-1) ואילך.

61 ואתחנן ה, ה. וראה סה"מ תרנ"ט ע' קצ ואילך.

62 ובפרטיות - ארבעים דורות (כמבואר ומפורט בהקדמת הרמב"ם לספרו היד).

63 ברכות לג, ד.

64 ראה תניא פ"ד.ה.

65 ראה גם לקו"ש ח"א ע' 277. ביאורים

לפרקי אבות ע' 12 ואילך.

66 שהרי הפירוש "מסיני" הוא - "ממי

סגולה בסיני" (רע"ב. הובא בתויו"ט שם).

ש"סיני" הוא "מכיך מכל טורייא", ומשה קבל תורה "מסיני", הוא למד "מסיני", שהי' בתכלית הביטול, "מכיך מכל טורייא"⁶⁷, בכל מקום שהי' ענין כלשהו דגבוהות (אפילו) דקדושה - הי' הוא "מכיך" מזה, "עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"⁶⁸; ובהיותו בטל בתכלית להקב"ה הי' בכחו להיות "קיבל תורה מסיני", מקבל האמיתי, שנעשה ממוצע המחבר למסור את תורתו של הקב"ה לבני.

ה. ובפרטיות יותר - יש לומר שענין זה (החיבור דבל"ג וגבול) מרומז גם בשמו של משה [התיבה הראשונה שבמשנה וכל המסתא: "משה קיבל תורה כו"]:

משה הוא ר"ת, "משה שמאי הלל"⁶⁹, כנגד ג' הקוים, קו הימין (חסד), קו השמאל (גבורה) וקו האמצעי (תפארת): שמאי והלל הם כנגד ב' הקוים דשמאל וימין שבתורה (מימינו אש דת למו"⁷⁰), שלכן בית שמאי מחמירים ובית הלל מקילים, "אלו אוסרים ואלו מתירין אלו פוסלים ואלו מכשירין"⁷¹ כידוע⁷²; ומשה הוא כנגד קו האמצעי, שכולל ומחבר את שני הקוים⁷³.

השרש דבלי גבול וגבול למעלה הוא - חסד וגבורה⁷⁴ [ובזה גופא - חסד וגבורה שבתורה, "מימינו אש דת למו"]:

67 מדרש תהלים סה, יז.

68 בהעלותך יב, ג.

69 ראה מגלה עמוקות אופן עד.

70 ברכה לג, ב. וראה אגה"ק ס"י. סי"ג.

71 משנה יבמות יג, ריש ע"ב.

72 ראה זח"ג (רע"ז) רמה, א. אגה"ק סי"ג.

73 לקו"ת קרח נד, סע"א ואילך. שה"ש מח, ב ואילך.

ובכ"מ.

73 אוה"ת קרח ס"ע תשיו.

74 ראה ספר הערכים חב"ד ערך או"א"ס (ד

ס"ג. וש"נ.

כפשוטן בהנהגה הנסית, נסים גלויים ונפלאים, הן הנפלאות שנמצאים (בהסתר) בהנהגה הטבעית - כולל כה הפועל בנפעל - כפי שהקב"ה מהוה כל נברא מאין ליש בכל רגע ורגע מחדש¹²⁵, באופן נפלא, כיון ש"הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין כו"¹²⁶, עד גם הנפלאות שישנם בהעלם והסתר דעולם וגלות (עד - בחי' ישת חושך סתרו), שדוקא עי"ז נעשה "ונפקדת".

ומעין נסים ונפלאות אלו כבר התחילו לראות עכשיו בשנת אראנו נפלאות (אע"פ שעדיין נמצאים בגלות), ובפרט בחודש אדר, ויתירה מזו - בחודש ניסן, מלשון נס ונסי נסים, וההמשך מזה בחודש אייר.

ובהדגשה - בעמדנו עתה בסוף חודש ניסן, הבא לאחרי חודש אדר, וקרוב ממש לתחלת חודש אייר: חודש אדר קשור בכללות עם נס פורים שהוא נס המלוּבש בטבע¹²⁶. ובחודש אדר "בריא¹²⁷ (תקיף¹²⁸) מזלו" ובריאות היא ברכה בטבע. חודש ניסן קשור עם נסים גלויים שלמעלה מדרך הטבע. ומזה באים לחודש אייר - ר"ת¹²⁹ אברהם יצחק יעקב רחל, ד' רגלי המרכבה (גילוי אלקות שלמעלה מעולם), ור"ת¹³⁰ "אני ה' רופאך"¹³¹, שהברכה נמשכת בטבע העולם (רופאך),

וכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני"¹¹⁷ - כאור"א מישאל, אנשים נשים וטף, ו"איני מבקש כו' אלא לפי כחן"¹¹⁸ [ולא רק ש"מבקש כו' לפי כחן" אלא שהקב"ה גם מסייע בעבודה ו"הקב"ה עוזרו"¹¹⁹] - מובן שלכאור"א מישאל יש כחות לעשות את "מעשינו ועבודתינו" לשמש את קונו,

ולעשות זאת בשליחות - לא רק כמסייע ועוזר לזולת, אלא שהוא בעצמו עושה את העבודה, לפום שיעורא דילי', בשלימות; עד שנעשה "שותף להקב"ה" בעבודה, ושותף אמיתי אינו רק מסייע וכו"ב, אלא הוא שותף בכל הפרטים וענינים ובאחריות הדבר וכו'.

- וכל זה הוא בהוספה על כך שיהודי, בהיותו "חלק אלוהה ממעל ממש"¹²⁰, "חלק הוי' עמו"¹²¹, יש לו כחות גדולים ביותר לפעול את הענינים הגדולים ביותר. עד שהוא מצווה על "קדושים תהיו כי קדוש אני"¹²², וכידוע הפירוש¹²³ בזה ש"יכול כמוני"¹²⁴ בניחותא.

יג. נוסף על כללות כח הנ"ל שיש לכאור"א - מתוסף בכל הנ"ל יותר כח מצד כללות השנה - שנת אראנו נפלאות:

כיון ש"אראנו", הקב"ה בעצמו מראה נפלאות - הכל מתגלה: הן הנפלאות

125 שהיה"א פ"א.

126 אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

126* (126) תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א.

ובכ"מ.

127 תענית כט, ריש ע"ב.

128 גירסת הרא"ש שם.

129 מאור"א מערכת א' אות פד. ב"ש לאה"ע

סקכו" ס"כ. מגלה עמוקות אופן קכא.

130 ראה חי' תת"ס לשבת קמו, ב. שער

יששכר (להרצ"צ כו' ממונקאטש) מאמר אייר

(בשם סה"ק).

131 בשלח טו, כו.

117 משנה וברייתא סוף קידושין.

118 במדבר פ"ב, ג.

119 סוכה נב, ב. קידושין ל, ב. וראה תניא

פ"ג.

120 תניא רפ"ב.

121 האוינו לב, ט.

122 ר"פ קדושים. וראה פרשתנו יא, מד.

123 מאור עינים עה"פ. וראה אוה"ת ר"פ

קדושים. לקו"ש ח"ז ע' 321.

124 תו"כ עה"פ.

נמצא במקום מושבו האמיתי, סמוך על שולחן אביו, בארץ הקודש בירושלים עיר הקודש בביהמ"ק - ודוקא ע"ז נעשה „ונפקדת“, שהקב"ה „מתמסר לגמרי“ ל„זכירת“ בניי, „פקוד פקדתי אתכם“, וגואל אותם בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו: דוקא ע"י העלם הלבנה (וישראל הדומין ומונין ללבנה¹¹¹) נעשה מולד הלבנה מחדש, „שהם עתידין להתחדש כמותה“¹¹².

ועוד ועיקר: ע"י „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“ מביאים את הגאולה - כי הגם שנמצאים בהעלם והסתר הגלות, עם כל המדידות וההגבלות הקשורות בזה (שבאות מבחי גבורה), דוקא בכך טמון הכח להביא את הגאולה (מלכות שבגבורה), כנ"ל בארוכה.

וע"ד „כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר“¹¹³. ועד"ז - ע"י העבודה בעוני הגלות, אין עני אלא בדעת¹¹⁴, מקבלים את העשירות האמיתית בדעת ועשירות בפשטות - בגאולה האמיתית והשלימה.

ועאכו"כ לאחרי שכבר עברו „ויצאו ידי חובה“ כל המדידות וההגבלות ד„עוני“ (בדורות שלפני זה), וכעת ישנה חירות והרחבה בפשטות ממלכות האומות, ויכולים ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף [ולזה נוסף בדורות האחרונים גם הענין ד„עושר“ בתורה - ע"י הדפסת והפצת ריבוי ספרים (שחלקם) היו גנוזים עד עתה].

ומטעם זה (המעלה בעבודה בזמן הגלות) - יהיו גם בגאולה שתי המעלות,

הן מעלת הגאולה והן מעלת הגלות¹¹⁵ (המעלה דעבודה מתוך אתכפיא, ומתוך מדידה והגבלה, „מעוני“). וע"ד האמור לעיל בנוגע לשלימות ב„שמיני שמונה שמינה“ - החיבור דמעלת הבל"ג ומעלת הגילוי והגבול וההעלם [ועד"ז יהי' אז אראנו נפלאות - הן בטבע והן בנס, כדלקמן].

יב. ומה ישנה גם הוראה בנוגע לעבודת בניי, ובענין שהזמן גרמא - להביא את הגאולה האמיתית והשלימה:

יהודי הרי יכול לטעון: כיון שהוא מדוד ומוגבל, כולל מצד ההגבלות דטבע העולם, וחלק חשוב מהיום הוא עסוק (ע"פ תורה) בדברי רשות, אכילה שתי שינה, ובפרט בזמן הגלות כשישנם כמה מדידות והגבלות והעלמות על עבודת ה' בשלימות וכו' וכו' - אין לו לכאורה אפילו כח לעשות עבודה קטנה יותר, עאכו"כ שאין לו כח להביא את הגאולה האמיתית והשלימה!?

אומרים לו - שביאת המשיח „תלוי“ במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות“ דוקא, וכיון שהגאולה עדיין לא באה, ה"ז גופא ראי' שהדבר תלוי ב„מעשינו ועבודתנו“ דדורנו זה.

ואדרבה: דוקא ע"י העבודה במדידות והגבלות ובהעלם והסתר (שבאה מגבורה) - דוקא בזה טמונים כחות נפלאים, שיכולים להביא את הגאולה. וכפס"ד הרמב"ם¹¹⁶ שעי' מצוה אחת יש בכחו של יהודי ל„הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה“.

(115) ועד שנאמר „אודך ה' כי אנפת ביי“ (ישעי' יב, א).

(116) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

ואדרבה: השרש דמשה (גם כפי שהוא נמצא בגלוי בעולם) הוא „מן המים“, ע"ד המדובר לעיל שדוקא ע"י מדידה והגבלה (ששרשה הוא למעלה משרש הבל"ג) מגיעים גם לקליטת גילוי הבל"ג.

וכיון שאצל משה (קו האמצעי) הי' תכלית הביטול (ע"ד „מכ"ך מכל טוריאי“) הרי הוא מגלה את המעלה דשני הקוים, עד שכולל ומחבר אותם - בלי גבול („שמיני“) וגבול („שמונה“) ושניהם יחד, וזה נותן כח להמשיך את השראת השכינה (שלמעלה מעולם) למטה בעולם - הענין ד„שמיני שמונה שמינה“.

וממשה נמשך הכח ע"ז לכא"א מישראל - ובפרט שבכל אחד מישראל יש בחי' משה שבקרבוי⁸¹, שפועלת על עבודתו בפועל (שאצל כא"א מישראל „יראה מילתא זוטרתיה היא“⁸²) - כפי שהי' בזמן הקמת המשכן, שתפלת משה פעלה ש„תשרה שכינה במעשה ידיכם“, „וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם“ - ביטול בתכלית (גם ד„פניהם“, בחי' פנימיות האדם); ומדור ההוא ה"ז נמשך בכל הדורות, כידוע שכל דור (ובפרט הדור שיצא מצרים) כולל את כל הדורות שלפניו ושל אחרייו⁸³.

ובפשטות - שממשה נמשך הכח לכא"א מישראל להיות בבחי' „משה קיבל תורה מסיני“, וכמקבל התורה

מחסד נמשכת ההשפעה שלמעלה ממדידה והגבלה, ומגבורה (וצמצום) - השפעה מצומצמת, לפי הגבלת וכלי המקבלים; ומשה - קו האמצעי (שהוא תכלית הביטול) - כולל ומחבר את שני הקוים (ולכן הסדר הוא שב„משה“ באה קודם המ' - ר"ת משה (קו האמצעי) ואח"כ ש"ה, ר"ת שמאי הלל, שמאל וימין⁸⁴).

והכח ע"ז בא מכך שאצל משה ישנם שני הענינים - כנרמז בשמו משה ע"ש „כי מן המים משיתיהו“⁸⁵; יחד עם זה שלמשה היתה המעלה דגילוי (חסד) - „משיתיהו“ (שעל שם זה בעיקר נקרא „משה“), כשעבד את עבודתו בגילוי (על היבשה), יש בו גם המעלה ד„מן המים (משיתיהו)“, גילוי הענינים הנעלמים שבמים - גילוי כח ההעלם וכח הגבול דהקב"ה שנמצא בגבורה, עד בחי' „ישת חושך סתרו“⁸⁶, ההעלם העצמי שלמעלה (ממנו בא ההעלם דעולם)⁸⁷, כידוע שמים (מי הים), שמכסים ומסתירים על מה שנמצא בתוך הים, מרמזים על כח ההעלם (צמצום) דהקב"ה⁸⁸ שממנו בא ההעלם והסתר דטבע העולם שמשתר על אלקות, טבע מלשון „טובעו (מכוסה ומוסתר) בים סוף“⁸⁹.

(75) והטעם שמקדים שמאי להלל - נוסף על מחז"ל שהלל ענותן הי' לכן הקדימם (עירובין יג, ב) - יש לומר, מפני המעלה שבכח הגבול (גבורה) לגבי כח הבל"ג גבול, כדלקמן.

(76) שמות ב, י.

(77) תהלים יח, יב.

(78) ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' קפז. ועוד.

(79) וממנו נשתלשל עלמא דאתכסיא, שעל זה קא „מן המים משיתיהו“ של משה, ששרש נשמתו הוא „מן המים“, עלמא דאתכסיא. ועלמא דאתגליא נשתלשל מכה הגילוי (חסד) שלמעלה.

(80) בשלח טו, ד. וראה אוה"ש שה"ש ע' שטו.

סה"מ תרע"ח ע' פט. תרפ"ט ע' 43. תר"ח צ' ע' קסז. וראה סה"מ מלוקט ח"ו ע' מט. הובא בלקו"ת

ראה כב, ג.

(81) תניא רפמ"ב.

(82) ברכות לג, ב.

(83) שמכיון ש„כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם“ (משנה סנהדרין לו, סע"א), ו„בראשית . . . בשביל ישראל שנקרא ראשית“ (פרש"י ר"פ בראשית. ובכ"מ), דקאי על כל ישראל שבכל דור ודור - הרי שקיים העולם במשך כל הדורות היא ע"י עבודתם של בניי שדבור שבהווה. וא"כ, עבודת כל דור שייכת וכוללת עבודת כל שאר הדורות.

יתאחד הוא (ב"יחוד נפלא כו"מ⁶⁴) עם התורה ועם נותן התורה - ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד⁶⁴, עד באופן ד, והיו⁶⁵ עיניך רואות את מוריך⁶⁶ - (שמעין זה ה' במ"ת⁶⁷). ועי"ז - תתגלה המעלה דבלי גבול ודגבול ודשניהם יחד.

ט. עפ"ז תובן גם השייכות עם הסיום ד, שני שבועות לעומר" בשבת זו (פ' שמיני):

בסיום, שני שבועות לעומר" הוא סיום (העבודה ב)שני הקיום חסד וגבורה (בשבוע הראשון - חסד שבחסד עד מלכות שבחסד, ובשבוע השני - חסד שבגבורה עד מלכות שבגבורה), ז.א. שישנה השלימות דשני העינים, חסד וגבורה - אשר לשני קיום אלו (מימינים ומשמאלים⁶⁸) מתחלקים בכללותם⁶⁹ כל העינים⁷⁰, החל מתורה (מימינו אש גו'), אלו אוסרים ואלו מתירין כו"מ (כנ"ל) בנוגע להלל ושמאי, וממנה משתלשל בעולם, ובשרשו למעלה - קו הבלי גבול וקו ההעלם והגבול (כנ"ל).

ובפרטיות - זהו הסיום ד, שני שבועות לעומר" (חסד וגבורה) עם מלכות שבגבורה; נוסף על פירוש הפשוט בזה שמלכות שבגבורה הוא פרט בגבורה

(84) ראה חז"ל עג, א.

(85) ישע"ל, ל, כ.

(86) ולהעיר מדברי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אז מען ויצט ביי זיך אין חדר און מען עפענט דעם לקו"ת פילט מען עצמות א"ס" (סה"ש תש"ה ע' 85. ועד"ז סה"ש תש"ג ע' 63, "ידעתי הייתי" (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 263).

(87) תניא פל"ו (מו, א).

(88) לשון הכתוב - ה'יא יב, ב.

(89) אף שבפרטיות נחלקים לג' קיום (כנ"ל בפנים). ובפרטיות עוד יותר - ל', ה', עשרה, וכיו"ב.

(90) ראה ספר הערכים חב"ד שבהערה 74 ס"ז.

וש"ב.

- יש בזה גם הרמזי, שמגבורה מתגלה ענין המלכות - הגילוי ד, ה' ימלוך לעולם ועד⁹², "והי' ה' למלך על כל הארץ גו"⁹³, "והיתה לה' המלוכה"⁹⁴, בגאולה האמיתית והשלימה; ואדרבה - גילוי מלכותו ית' באופן דגבורה (מלכות שבגבורה) - תגבורת החיות⁹⁵, ע"ד הענין ד, "מחי' המתים" שבא מבחי' "אתה גבור"⁹⁵ (בברכה שני' דתפלה, כנגד גבורה⁹⁶).

זאת אומרת - שבשבת זו (הסיום ד, שמיני שמונה שמינה") מתגלית המעלה שישנה בגבורה (דקדושה), בענין ההעלם והגבול - ענין המלכות - גאולה - שבגבורה⁹⁷.

עד שזה מתגלה אפילו בגבורה בפשטות, בהעלם והסתר דעולם בכלל, ודגלות במיוחד - כפי שנמשך מבחי' ישת חושך סתרו. עד שמתגלית המלכות (גאולה) שבגבורה - הגילוי דקן הגאולה (ולבא לפומא לא גליא⁹⁸, שלמעלה מגדר גילוי), וכידוע שע"י הכנסת האל"ף דאלופו של עולם בגלות (גולה) - ע"י מעשינו ועבודתנו כל זמן משך

(91) ולהעיר מהמבואר בכ"מ (ראה שער היחוד פמ"ז), שממלכות שבחסד נעשה חסד שבמלכות וכו', וכן בנדוד - שממלכות שבגבורה, נעשה גבורה שבמלכות.

(92) בשלח טו, יח.

(93) זכר"י, ט.

(94) עובדי' בסופו.

(95) ראה תו"א נח ט, ג.

(95*) ראה תו"א מג"א קיו, ג. אוה"ת לך לך פו, ב.

(96) יהל אור ע' קיא.

(97) כידוע שלע"ל יהי' גילוי המעלה שבגבורות, ולכן תהי' הלכה כב"ש (מק"מ לח"א יו, ב. לקו"ת קרח נד, סע"ב).

(98) זו"ח בראשית ח, א. מדרש תהלים ט, ב. וראה גם סנהדרין צט, א. - וראה סה"ש ה'תש"ב ח"ב ע' 397.

ועי"ז נעשה אח"כ (מחר -) חודש, מולד הלבנה מחדש (ונפקדת¹⁰⁵).

וזהו ע"ד הענין הנ"ל ד, מלכות שבגבורה¹⁰⁶: דוקא ע"י "יפקד מושבך", ההעלם והסתר (דגבורה), נעשה "ונפקדת", זכרון וגילוי ענין המלכות (בית דוד), עד השלימות בזה - דוד מלכא משיחא בגאולה האמיתית והשלימה, וגאולה קשורה עם הענין ד, "ונפקדת", כפי שהקב"ה אמר למשה (במצרים)¹⁰⁷, "פקוד פקדתי אתכם", ש"סימן זה מסור בידם מיעקב ומיוסף שבלשון זה הם נגאלים, יעקב אמר¹⁰⁸ ואלקים פקוד יפקוד אתכם, יוסף אמר להם¹⁰⁹ פקוד פקוד אלקים אתכם" (ו"מכיון שתאמר להם לשון זה ישמעו לקולך"¹¹⁰), וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בגאולה האמיתית והשלימה.

יא. ע"פ הנ"ל מובנת גם השייכות דכל עינים אלו (שמיני שמונה שמינה", התחלת פרקי אבות, סיום, שני שבועות לעומר", ו"מחר חודש") עם הגאולה האמיתית והשלימה, שצריכה מיד לבוא כבר, ובפרט בעמדנו בשנת ה' תהא שנת אראנו נפלאות, ובה גופא - בסיום חודש ניסן, ובסמוך לכניסה לחודש אייר:

אע"פ שנמצאים בהעלם והסתר דגלות - הרי אדרבה: דוקא עי"ז ש"יפקד מושבך", יהודי (שיש בחי' דוד שבו) אינו

(99) תניא רפל"ז.

(100) ראה ויק"ר פסל"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד.

(101) מכילתא עה"פ בשלח טו, ב. תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטו, ב. ועוד.

(102) ולא כדעת האומרים שהשייכות דהפטורה זו לערב ר"ח היא רק מפני זה שסיפור דהפטורה אירע ב"מחר חודש".

(103) ש"א כ, יח.

(104) פרש"י עה"פ.

(105) ראה ד"ה ויאמר לו יהונתן תשכ"ח (סה"מ מלוקט ח"ה ע' רמג ואילך). וש"ב.

(106) ראה ד"ה ויאמר הנ"ל בסופו, שע"י "יפקד מושבך" עצמו נעשה "ונפקדת" - גילוי מעלת הגוף (שלמעלה משרש הנשמה).

(107) שמות ג, טו.

(108) ויחי נ, כד.

(109) שם, כה.

(110) פרש"י שמות שם, יח.